

मुक्तस्वाध्यायपीठम्
(Institute of Distance Education)

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः
५६-५७, इन्स्टीट्यूशनल एरिया, जनकपुरी,
नवदेहली-११० ०५८

आचार्य (द्वितीयवर्षम्) - चतुर्थपत्रम् (साहित्यम्)
प्रदत्तकार्यम् (Assignment)

2021-22

पत्रम् - ..... विषयः - .....
अध्येतुः नाम - ..... पञ्जीकरणसंख्या - .....
अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकाप्रेषणदिनाङ्कः - .....
अध्येत्रा उत्तराणि विलिख्य एतत्पुस्तिकाप्रत्यर्पणदिनाङ्कः - .....

अध्येतुः हस्ताक्षरम्

मूल्याङ्कनकर्तुः नाम - .....
मूल्याङ्कनकर्त्रा एतत्पुस्तिकाप्राप्तिदिनाङ्कः - .....
मूल्याङ्कनकर्त्रा मूल्याङ्कनानन्तरं संस्थाने समर्पणदिनाङ्कः - .....
अध्येत्रा प्राप्ताङ्काः -

खण्डाः	निर्धारिताङ्काः	प्राप्ताङ्काः
खण्डः - क	20 X 02 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ख	05 X 08 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ग	02 X 10 = 20 अङ्काः	
	पूर्णाङ्काः 100	प्राप्ताङ्काः .....

मूल्याङ्कनपुरस्सरं परामर्शैः सह अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकायाः पुनःप्रेषणदिनाङ्कः - .....

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

स्थानम् - .....
दिनाङ्कः - .....

अध्येतुः कृते परामर्शाः,

प्रिय अध्येता ! भवता/भवत्या पूरितं प्रदत्तकार्यम् अवलोकितम्। मूल्याङ्कनं कृतम्। मूल्याङ्कनस्य
आधारेण कुत्र कुत्र भवदीयः दोषः/लोपः/विस्मृतिः/भ्रान्तिः अभवत् इति ज्ञात्वा स्वाध्यायं पुनः प्रवर्तयतु।
शुभकामनाः॥

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

दिनाङ्कः .....

आचार्य (द्वितीयवर्षम्) - चतुर्थपत्रम् (साहित्यम्)

विषयः – (अ) अभिधावृत्तमातृका – 50 अङ्काः। (ब) वक्रोक्तिजीवितम् (प्रथमोन्मेषः) – 50 अङ्काः।

निर्देशः – अस्य प्रश्नपत्रस्य शतम् (100) अङ्काः निर्धारिताः सन्ति एवम् अस्मिन् चत्वारि (4) खण्डानि सन्ति। अध्येत्रा एषु समाहितानां प्रश्नानामुत्तरं पृथग्विहित-विस्तृत-निर्देशानुसारेण देयम्।

Note – This paper is of one hundred (100) marks containing four (4) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

खण्डः क

प्रश्नाः – विंशतिः समाधेयाः

अङ्काः – 20 × 02 = 40

निर्देशः : अस्मात् खण्डात् केचन् विंशति (20) प्रश्नाः समाधेयाः।

Note : This section contains twenty five (25) questions. Out of these twenty (20) questions should be answered.

प्रथमग्रन्थतः –

(अ) अधः प्रदत्तेभ्यः प्रश्नेभ्यः केचन दशप्रश्नाः समाधेयाः –

1. मुकुलभट्टस्य पिता कः ?
2. अमुख्यस्य व्यपारस्य लक्षणं किम् ?
3. उपाधिः कतिविधः ?
4. शुद्धा लक्षणा कतिविधा ?
5. वक्रोक्तिप्रस्थानस्य प्रवर्तकः कः ?
6. मुकुलमते ध्वनेः कुत्र अन्तर्भावः ?
7. क्षीणशक्तिः कः ?
8. योग्यता का ?
9. इह भोगशब्दस्य को अर्थः ?
10. वस्तुधर्म इत्यस्य कोऽर्थः ?
11. विचित्रमार्गस्य स्वरूपं किम् ?
12. चमत्कारः केन वितन्यते ?
13. आचार्यकुन्तकः कस्य सम्प्रदायस्य प्रवर्तकः ?

द्वितीयग्रन्थतः –

(ब) अधः प्रदत्तेभ्यः प्रश्नेभ्यः केचन दशप्रश्नाः समाधेयाः –

14. रमणीयताविशिष्टशब्दं किं मन्यते ?
15. उपचारः कतिविधः ?
16. शुद्धा लक्षणा कुत्र भवति ?
17. समानाधिकारण्यं किम् ?
18. गोशब्देन लक्षणयाः कस्य गुणा बोध्यन्ते ?
19. वर्णपदन्यासः कः ?
20. काव्ये शब्दस्य लक्षणं किम् ?
21. 'अभिहितान्वयः' अस्य कोऽर्थः ?
22. मार्गभेदेस्य मूलं किम् ?
23. पर्यायशब्दस्य कोऽर्थः ?

24. 'कपालिनः' अस्य विवक्षितोऽर्थः कः ?
25. सुकुमारमार्गस्य गुणाः के ?

खण्डः ख

प्रश्नाः – पञ्च समाधेयाः

अङ्काः – 05 × 08 = 40

टिप्पणी : अस्मात् खण्डात् पञ्च (05) प्रश्नाः समाधेयाः। प्रत्येकम्प्रश्नः प्रायः शतशब्दैः (100) सम्पेक्ष्यते।

Note : This section contains eight (08) questions. Out of these five (05) questions should be answered. Each question should be answered in about one hundred (100) words.

प्रथमग्रन्थतः –

- (अ) त्रयः प्रश्नाः समाधेयाः –
1. उपादानलक्षणं सोदाहरणं निरूपयत।
2. वक्रोक्तिजीवितस्य अनुबन्धान् प्रतिपादयत।
3. कुन्तकस्य परिचयं लिखत।
4. चतुष्टयी शब्दानां प्रवृत्तिः इति साधयत।

द्वितीय ग्रन्थतः –

- (ब) द्वौ प्रश्नौ समाधेयौ –
5. मुख्याभिधायाः चातुर्विध्यं प्रतिपादयत।
6. अभिहितान्वयवादस्य अभिप्रायां लिखत।
7. सुकुमारमार्गं सोदाहरणं निरूपयत।
8. का नाम वक्रोक्तिरिति समीचीनं समालोच्यताम्।

खण्डः ग

प्रश्नाः – द्वौ समाधेयौ

अङ्काः – 02 × 10 = 20

टिप्पणी : अस्मात् खण्डात् द्वौ (02) प्रश्नौ समाधेयौ। प्रत्येकम्प्रश्नः प्रायः त्रिशतशब्दैः (300) सम्पेक्ष्यते।

Note : This section contains four (04) questions. Out of these two (02) questions should be answered. Each question should be answered in about three hundred (300) words.

प्रथमग्रन्थतः –

- (अ) एकः प्रश्नः समाधेयः।
1. आचार्यकुन्तकमतानुसारं “वक्रोक्तिजीवितम्” इत्यस्य वैशिष्ट्यं प्रतिपादयत।
2. ‘मुकुलभट्टः कथं ध्वनिविरोधी’ इति प्रतिपादयत।

द्वितीयग्रन्थतः –

- (ब) एकः प्रश्नः समाधेयः।
3. अभिधावृत्तमातृकायां वर्णितानां विषयाणां परिचयो देयः।
4. लक्षणायाः कक्षविभागो यथाग्रन्थं प्रतिपाद्यताम्।

